

**Herman Van Rompuy,
az Európai Tanács elnöke**
„Visszatekintés, előretekintés”
**A „Dove va l'Europa – Az Unió helyzetének értékelése” című
konferencián elhangzott beszéd**
(Accademia dei Lincei)

Mily öröm felszólalni ezen a konferencián itt, Rómában! A Palazzo Corsini, a művészetek és tudományok e ragyogó otthona ma előkelő közönséget fogad falai között. Az elmúlt öt évben számos alkalommal látogattam Rómába, hogy emlékezetes találkozókra vegyek részt a Palazzo Chigiben, a Quirinale-ban, de külön örömeimre szolgál, hogy ma Önökhöz szólhatok.

Az Európai Unió politikai megújulásának időszakát éljük. Új ötéves ciklus kezdődik: a héten megkezdte munkáját az új Európai Bizottság, december 1-jén Donald Tusk személyében új elnököt kap az Európai Tanács, ő követ engem az elnöki székben. Külön köszöntöm a Miniszterek Tanácsának olasz elnökségét is.

2014 egyben a megemlékezések éve is: az első világháború századik évfordulója, holnapután a berlini fal leomlásának 25. évfordulója... ami nemcsak német barátaink, hanem minden európai számára ünnepnap. Remek alkalom ez tehát a visszatekintésre, de egyben arra is, hogy szemünket a jövőre vessük.

Összhangban ülésünk szellemével, azaz az Unió helyzetének értékelésével, mondandóm megfogalmazása panoramikussá lesz. Három téma köré szervezném gondolataimat.

Elsőként a gazdasági válságról és a jelenlegi gazdasági helyzetről szólnék.

Ezután az Európai Tanács elnökére vonatkozó gyakorlati és intézményi jellegű kérdésekkel foglalkoznék, ezen belül kitérnék az Európai Tanács külpolitikában betöltött szerepére.

Végezetül harmadik témaként tágabb keretben vizsgálnám a polgárok Európáról alkotott képét és azt, hogy az Unió hogyan védheti jobban polgárait és miként gondoskodhat jobban róluk.

A gazdasági és pénzügyi válság megkerülhetetlen kiindulópontjául kínálkozik mind a vissza-, mind az előretekintésnek. Az elkövetkező öt évre óhatatlanul hatással lesz majd az elmúlt időszak. Európa megváltozott. Nehéz, néha fájdalmasan nehéz időszakot hagyunk magunk mögött, mely próbára tette az országaink közötti szolidaritást, de sikerrel megfeleltünk a kihívásnak.

Az euróövezeti válság legfontosabb tanulsága, hogy ma már jól tudjuk, mennyire egymásra vagyunk utalva. Az egyik tagállamot érintő esemény az Unió egészét is érintheti. Egy tízmillió lakosú ország (például Görögország) sorsa hatással van a 350 millió lakost számláló monetáris övezetre, sőt, a világgazdaságra is kihat. Országaink kormányai ráébredtek erre, de nem egyik napról a másikra. A közvélemény is megtanulta, de a dolgok természetéből adódóan még lassabban. Leküzdöttük az euróövezet létét fenyegető veszélyt, és a csatát a vészmadarak és a spekulánsok ellenére megnyertük.

A válságból levonható másik fontos tanulság az, hogy a kölcsönös függőségünk miatt „több Európára” volt és van szükség – az euróövezetben mindenképpen. Ehhez meg kell erősítenünk a gazdasági és monetáris uniót.

A múltban már sokat tettünk ezért, és ennek eredményeként ma a GMU struktúrája sokkal erősebb, mint öt éve volt. Jobb költségvetési és makrogazdasági felügyelettel, mentőalapokkal rendelkezünk, és e héttől az Európai Központi Bank az euróövezet összes bankját felügyeli. Ez nem más, mint a bankunió kezdete, ami az euró bevezetése óta valószínűleg a legnagyobb lépés az európai integráció történetében.

De még többet kell tennünk, különösen a gazdaságpolitikai koordinációt illetően. Nem lehet egyszerre közös pénznemünk és tizenkilenc különálló gazdaságpolitikánk. Minimális szintű konvergenciára van szükség.

Számomra az az egyik legfájóbb pont. Szerettem volna, ha a megbízatásom alatt a gazdaságpolitikai koordináció kapcsán többet el tudunk érni, mint amennyit sikerült. Benyújtottam egy javaslatot, de nem akadt elég támogatója. Ám ne feledjük, hogy a megoldást figyelmen kívül lehet hagyni, a probléma attól probléma marad.

Ezért nem is lep meg, hogy ez a kérdés már decemberben, utódom első európai tanácsi ülésén újra napirenden lesz. Így döntött ugyanis a két héttel ezelőtt a vezetésemmel megtartott euróövezeti csúcstalálkozó.

Természetesen a jelenlegi gazdaságpolitikai vita súlypontja mára áthelyeződött a növekedésre, a reformokra, az országokon belüli és közötti helyes egyensúly megteremtésének mikéntjére. A gazdasági válság jobban elhúzódik, mint arra 2012 őszén számítottunk, mikor az euróövezetben helyreállt a pénzügyi stabilitás. Vajon mi ennek az oka?

A növekedés főleg azért gyenge, mert a strukturális növekedési potenciálunk elenyésző, ma körülbelül 0,5 %-os. Ez a munkanélküliség magas és a beruházások alacsony szintjének eredménye. Elvégre a növekedés a munkaidő és a termelékenység növekedésének összege. A munkahelyek és a beruházás hiánya mindkét tényezőre negatívan hat. A növekedés „ciklikus” helyreállása tehát igen hamar strukturális akadályokba ütközik.

Mindemellett külső negatív tényezőkkel is számolnunk kellett. A geopolitikai bizonytalanság aláássa az Európa iránti bizalmat, a BRIC-országok teljesítménye pedig – mely Kína esetében elmarad az előrejelzésektől, Oroszország és Brazília esetében pedig egyszerűen gyenge volt – hatással volt a tagállamok exportjára, és így egyes országok exportalapú növekedésére.

Nem a monetáris politikában kell keresnünk a gyenge gazdasági növekedés okait, mert az rugalmas. A költségvetési politikában sem kell keresnünk, mivel idén a költségvetések növekedésre gyakorolt nettó hatása semleges volt. Az elmúlt néhány évben Európa költségvetési rugalmasságot mutatott, a hiány nominális számértékei helyett inkább a strukturális hiányra helyezve a hangsúlyt. Ezt az is bizonyítja, hogy 2013-ban haladékot kaptak egyes országok arra, hogy vissza tudjanak térni a Maastrichti Szerződés szerinti 3 %-os felső értékhatár alá.

Most a strukturális reformokra kell összpontosítanunk, melyekre minden országban, Németországban is szükség van. A világ állandóan változik, és senki sem engedheti meg magának, hogy múltbeli sikereinek babérjain pihenjen.

Elsődleges prioritásként javítanunk kell a munkaerőpiacok működésén. Küzdenünk kell a munkaerőpiacon belüliek és kívüliek, azaz a fix munkahelyen dolgozók és a bizonytalan vagy semmilyen munkahellyel nem rendelkezők – a leggyakrabban nők, fiatalok, bevándorlók – közötti kettősség ellen. Ez a kettősség húzódik meg ugyanis számos országban azon jelenség mögött, hogy válság idején hirtelen megnő a munkanélküliek száma.

A többi jelentős strukturális reform az alábbi területeket érinti: az egységes piac (Monti szenátor kedvenc témája), az energiaunió, a digitális piac, és persze a kutatás és innováció.

Az Európai Tanács két héttel ezelőtti ülésén (melyen utolsó alkalommal elnököltem), a vezetők üdvözölték, hogy az új Európai Bizottság az elkövetkező három évben 3 milliárd eurónyi pluszberuházást kíván ösztönözni. A tagállamokra nemcsak a reformokat, de a beruházásokat illetően is nagy felelősség hárul. Ne feledjük, hogy a beruházások támogatása gazdasági értelemben annyi mint a kereslet és a kínálat egyidejű ösztönzése.

Igen összetett a jelenlegi gazdasági helyzet, mivel nemcsak a növekedés mértéke alacsony, hanem kivételesen alacsony az infláció is, ami az euróövezeti államokra a többi tagállamhoz képest fokozottan érvényes. Ez egyszerre hat negatívan az államháztartási és a magánszektorbeli adósságokra, melyek összege túl nagy, és ebből következően a beruházásokra is.

Éppen ezért – amint azt pár napja az Európai Parlamentben is elmondtam – a tabukat, félelmeinket, rögeszméinket és ideológiai meggyőződéseinket félretelve kell mozgósítanunk a forrásokat, a rövid és a hosszú távú célkitűzéseket egyaránt szem előtt tartva és a gazdasági és monetáris unió alapelveinek tiszteletben tartása mellett. Egész társadalmi–gazdasági rendszerünk a növekedésre és a foglalkoztatásra épül. Ennek mindenki tudatában van.

Engedjenek meg még egy stratégiai jellegű észrevételt. Ha a növekedést és munkahelyteremtést illetően az elkövetkező években nem tudunk kézzelfogható eredményeket felmutatni a polgároknak, ha nem sikerül bizonyítanunk, hogy a sok áldozat és erőfeszítés meghozza gyümölcsét, számítanunk kell arra, hogy az európai eszmét nagy erővel fogják támadni.

A májusi választásokon az EU-szkeptikus szavazatok nem okoztak zavart az uniós intézmények munkájában. De ha nincs kilátás és remény egy jobb életre, a következő európai választások és a közeli tagállami választások katasztrofálisak lehetnek. Tehát óriási a tét, és ezt mindig szem előtt kell tartanunk. Az elkövetkező öt év éppoly kritikus, mint az elmúlt öt év volt.

Úgy láttam, sok kiváló jogász foglal helyet a hallgatóságban, jogi szakemberek és professzorok, például Giuliano Amato (*il Dottor Sottile*) és Joseph Weiler, akivel már volt alkalmam elbeszélgetni. Éppen ezért úgy gondoltam, nem lenne érdektelen, ha az elnöki intézmény működéséről az elnöki székben szerzett tapasztalataim közül megosztanék néhányat, és elmondanám, én hogyan formáltam az elnöki szerepkört.

Számomra is új volt ez a hivatal, ahogy mindenki másnak. 2009. november 19-én választottak meg. Sosem feledek ezt a napot. Nyilatkozattal készültem a sajtó számára, melyben megfogalmaztam egy gondolatot. Még ma is érdemes felidézni. Nem gyakran fordul elő, hogy az ember pironkodás nélkül olvassa régi nyilatkozatait. Akkor ezt mondtam: *„A tárgyalóasztaltól minden országnak győztesen kell felállnia. (...) Az Európai Tanács elnökeként figyelmesen meg fogok hallgatni mindenkit, és gondoskodom arról, hogy tanácskozásaink mindenki számára eredményeket hozzanak.”* Ehhez hozzátettem a következőt: *„Sok vita folyt arról, hogy milyennek kell lennie a majdani elnöknek, de szerintem a válasz egyértelmű: ötvöznie kell a párbeszédet, az egységre törekvést és a tettekésséget.”*

A hallgatóság soraiban helyet foglaló jogi szakemberek tudják, hogy az EU szerződése csupán pár sort szentel az Európai Tanács és elnöke által betöltött szerep és feladatkör meghatározásának. E szerv nem rendelkezik jogalkotási hatáskörrel és nem vesz részt végrehajtási vezetői döntésekben. Lényegében politikai szervről beszélünk tehát, melynek feladata az általános irányvonal kijelölése. Szerződésünk szavaival az Európai Tanács adja az Uniónak a fejlődéséhez szükséges ösztönzést, és meghatározza annak általános politikai irányait és prioritásait.

Az intézmény feladata távol maradni a napi szintű tevékenységtől, mert azt a többi uniós intézmény a közösségi módszer jól bevált keretein belül hatékonyabban végzik, ugyanakkor készen kell állnia arra, hogy ha a helyzet úgy kívánja, lépjen: legyen szó szerződésmódosításról, a költségvetés megállapításáról vagy válságkezelésről...

A Szerződésben (illetve annak fehér feltjaiban) jól látható, hogy az Európai Tanács elnökének megbízatása viszonylag rövid időre szól (két és fél év, mely egyszer megújítható), nincs költségvetési felelőssége, nem rendelkezik saját apparátussal, nincs kinevezési jogköre, és közvetlen munkatársai szűk csapatot alkotnak.

Ez paradoxon, mivel az Európai Tanács általánosságban az Unió legmagasabb szintű politikai autoritásának számít, de elnökének munkaköri leírása és hivatalos hatásköre alig körvonalazott, sőt, mondhatni hézagos. Éppen ezért sok múlik azon, hogy az elnök maga mihez kezd vele és hogyan alakítja. Más szóval mindazt, amit hivatalosan nem fektettek le, informálisan kellett megvalósítani.

E folyamat első lépése egyszerű: a bizalomépítés. Véleményem szerint az Európai Tanács elnökének talán legfontosabb feladata a bizalomépítés. Legyen szó vezetők közötti, intézmények közötti vagy országok közötti bizalomépítésről, ez a politikai döntéshozatal alapja. Különösen igaz ez akkor, amikor nehéz döntésekről van szó, és azokat egyhangúan kell meghozni, ahogy az az Európai Tanácsban a bevett gyakorlat.

Hogyan lehet bizalmat építeni? Találkozni kell az emberekkel, meg kell őket hallgatni, és figyelembe kell venni a véleményüket. Például megbízatásom alatt végig fontosnak tartottam, hogy az Európai Tanács minden tagjához ellátogassak saját fővárosába, elvben évente egyszer. Azzal, hogy az elnökökkel és miniszterelnökökkel saját környezetükben válthattam szót Helsinkitől Nicosiáig és Dublintól Szófiáig, sokkal pontosabb képet kaptam arról, hogy valójában mi motiválja őket. Más fővárosok kormánypalotáinak rendszeres látogatójaként arra is ráébredtem, hogy a legtöbb ha nem is pompás luxuspalota, de sokkal szebb, mint a mi brüsszeli irodaépületeink, melyek a szovjet stílust idézik.

A bizalomépítést célzó erőfeszítések gyümölcse nem maradt el, amikor szükség volt rá, válság idején. Mert sajnos több válságot is meg kellett élnünk, melyek közül kiemelkedik az euró válsága és az ukrán helyzet. Felvázolnám, hogy ezekben az Európai Tanács milyen szerepet játszott.

Igaz, hogy a pénzügyi és gazdasági válságot Európa tagállami vezetői látványosan személyesen kezelték, ez különösen igaz volt a 2010–2012-es időszakban. Ennek több nyilvánvaló oka is volt.

Az egyik az, hogy nagy összeg volt a tét. Az államháztartási adósságválság rendezéséhez, mint előtte a bankválság idején is, az adófizetők pénzét kellett igénybe venni. Az EU közös költségvetése viszonylag kicsi (körülbelül a GDP egy százalékáé), ezért az uniós intézmények egymagukban nem voltak képesek döntően fellépni. A tagállamoknak is részt kellett vállalniuk. Olyan nagy összegekről volt szó, hogy a legtöbb országban csak a legmagasabb politikai szinten – a uniós tagállamok Palazzo Chigi-iben és Quirinale-iban – lehetett meghozni a döntést... Egyszerűen tényként kellett elfogadni, hogy tagállami pénzeket kell mozgósítani, és ehhez szükség van a nemzeti vezetők és a nemzeti parlamentek részvételére.

A másik oka az, hogy válság idején hamar beleütközünk az intézményekre szabott hatásköri korlátokba. Az Unió csak ott tud tenni valamit, mely területen a kormányok közösen ráruházták az intézkedés hatáskörét. Amikor azonban ismeretlen területre érünk és új szabályokat kell alkotni, az Európai Tanács az erre megfelelő intézmény.

De még ha kötelesek voltunk is a kormányközi utat betartani, munkánk így is a központi intézmények megerősödését eredményezte. A Bizottság a korábbinál szélesebb hatáskört kapott a költségvetések és gazdaságpolitikák ellenőrzésére, amint azt a hetekben tapasztalhatjuk. A Parlament befolyása is nőtt. A hét elején az Európai Központi Bank megkezdte az euróövezetben működő összes bank felügyeletét. A hatáskörök ilyenén változására természetesen csak az összes érintett ország előzetes beleegyezésével kerülhet sor.

Ezzel eljutottunk ahhoz a szerepkörhöz, melyet az Európai Tanács a külügyekben tölt be. Az első két-három év után, melyben a gazdasági válság volt a meghatározó napirendi téma, az elmúlt évben a politikai figyelem a minket körülvevő világra helyeződött át. Gondolok itt különösen Ukrajnára.

Az ukrán válságról elmondható, hogy a hidegháború óta az európai biztonsági rendet nem fenyegette és nem fenyegeti ilyen nagy veszély. A Krím lerohanása márciusban fordulópontnak bizonyult. Ukrajnában természetesen ezt megelőzően is történtek és azóta is történnek jelentős események, de ez volt a vízvonal. Aki a határokat támadja, a békét támadja.

Március elején válságülést hívtam össze Ukrajnáról. (Külügyekben ez volt csupán a második ilyen jellegű ülés, az első szintén fontos ülésre három évvel korábban a líbiai helyzet miatt került sor.)

Az Ukrajnáról szóló ülésen – a Krím lerohanása után – az Európai Tanács meghatározta az Unió válaszát. Ukrajna felé a politikai támogatást a társulási megállapodással, valamint a reformok támogatásával. Oroszország felé pedig háromszakaszos szankciókat, melyek célja rábírní az országot, hogy változtasson magatartásán. Azóta is hűek maradtunk ehhez a kétszintű megközelítéshez.

Az Európai Tanács ritkán foglalkozik a külügyekkel. A köztársasági elnökök és miniszterelnökök ezt leggyakrabban külügyminiszterekre hagyják (amint rendesen a pénzügyeket is inkább pénzügyminiszterekre bízzák). Amikor azonban a helyzet politikai jellege kiéleződik, amikor kontinensünk stabilitása és energiafüggségünk a tét, és a kérdés az, hogy büntessük-e Oroszországot, ami saját gazdaságainkra üthet vissza, nos, ilyen helyzetben a nemzeti vezetők maguk akarnak tárgyalni, és ez így is történt mindvégig. Nincs kétségem afelől, hogy utódom, Donald Tusk hivatali ideje alatt a vezetők mindaddig személyesen vesznek részt az Ukrajnával kapcsolatos tárgyalásokban, amíg arra szükség lesz. Pozitív lépésként könnyelhetjük el a tételre vonatkozó közelmúltbeli energiaügyi egyezséget. Viszont kétségtelen negatívum az, hogy Oroszország elismerte a Donyec-medencében rendezett úgynevezett „választásokat”.

Saját tapasztalatom alapján mondom, hogy amikor kell, az Európai Tanács képes intézkedni. Ha tényleg fontos kérdéstről van szó, nem lehetetlen 28 vezető, 28 ország között konszenzust találni. Ez persze nem könnyű, de nem is lehetetlen. A kérdés ma az, hogy hogyan őrizzük meg Európa intézkedési képességét olyan esetben, ha nincs azonnali válság vagy külső nyomás. Ez sokkal nehezebb lesz.

Mindenesetre az Európai Bizottságtól és annak kezdeményezőkézségétől függ majd, valamint – függetlenül attól, hogy ki mit gondol – azon is áll vagy bukik majd, hogy Franciaország és Németország – mások támogatásával – képes lesz-e közös megoldásokat találni. Ugyan csak két ország ez a 28 tagállam közül, de két eltérő politikai és gazdasági gondolkodásmódot képviselnek az Unión belül. Ha ők ketten nem tudnak megegyezni egy közös irányban, az igen megnehezíti a dolgunkat.

Kettejük megegyezése ugyan nem elégséges, ugyanakkor gyakran szükséges feltétel. Legalábbis ez az én tapasztalatom. Boldog leszek, ha utódom rám cáfol!

Németország és Franciaország mellett ne feledjük Olaszországot és a többieket sem, és persze az Egyesült Királyságot – Peter Mandelson is itt van körünkben. Az elkövetkező öt év a döntő kihívások időszaka lesz. Minden erőnkkel az Unió összetartására kell törekednünk. „Együtt könnyebb!”

Az a benyomásom, hogy amennyiben az Unió alapértékeit és elveit tiszteletben tartjuk, a többi tagállam készen áll arra, hogy odafigyeljen, megnyilvánuljon és tárgyaljon, ha a helyzet úgy kívánja.

Engedjék meg, hogy beszédem utolsó, harmadik részét a zárógondolatoknak szenteljem.

Az elmúlt évekre visszatekintve, kiábrándító gazdasági helyzetünket látva nem tagadhatjuk, hogy „Európa” a válság idején nem vált népszerűvé, sőt. Éppen ezért olyan fontos, hogy mi történik a most következő 5 évben.

De általános politikai válságnak is tanúi vagyunk, minden szinten. Sőt, általános rossz közérzet alakult ki a pénzügyi válság nyomán gazdaságaink működésével, a vagyoneelosztással, az adóteherrel és az egyenlőtlenség kieleződésével kapcsolatban... Nem beszélve a globalizációval, a migrációval és az erőszakos fanatikussal kapcsolatos félelmekről.

Természetesen árnyalja a képet, hogy több országban alakultak populista pártok már évekkel a pénzügyi válság és az euróválság előtt. Minden nap meg kell küzdenünk azért, hogy a félelmet reményre váltsuk.

E problémának megvan a maga sajátosan európai vetülete is. Személy szerint azt gondolom, hogy nem csak az intézményekről és a választásokról van itt szó. Mélyebbre kell látnunk, és megvizsgálunk, hogy az emberek milyen képet alkotnak az Unióról és hogyan viszonyulnak hozzá. Hogy hogyan élnek meg mindennapjaikban. Zárásként ki engedjék meg, hogy ezt részletesebben is kifejtsem.

Kiindulópontként egy szomorú megfigyelés kínálkozik. Úgy tűnik, ma az emberek az Európai Uniót okolják azért, hogy úgy érzik, tehetetlenek és nincs súlya a szavaiknak, holott az egyesült Európa gondolata éppen azért született meg, hogy megerősítse őket, és hogy lehetővé tegye a számukra, hogy újra a kezükbe vehessék történelmük irányítását.

Ahhoz, hogy az illúzióvesztést megérthessük – amint ezt májusban a Charlemagne-díj átvételkor Aachenben elmondtam –, egyrészt azt kell látnunk, hogy az emberek az Uniót elsősorban térként és nem helyként élik meg. A tér és a hely egyáltalán nem ugyanaz a dolog. A hely védelmet, stabilitást és hovatartozást jelent. Otthont, ahol az ember otthon érzi magát. A tér viszont megnyílik a mozgás és a lehetőségek előtt. Irányról, sebességről, időről szól. Emberi lényként mindkettőre szükségünk van. Térre, amelyben szárnyalhatunk, és fészekre, amelyet sajátunknak mondhatunk. Nagyon egyszerű teremtmények vagyunk!

Európában mindig a tér állt a figyelem középpontjában. Gondolkozzunk el ezen. A kezdetek kezdetétől fogva a határok felszámolása volt az egyesülő Európa egyik legjellemzőbb tevékenysége, mind az áruk, mind a munkavállalók és a beruházások tekintetében, hogy lehetővé váljék az emberek és a gazdasági társaságok számára a szabad mozgás, a kezdeményezés, és az, hogy tudjanak élni a lehetőségekkel. A mai napig azon fáradozunk, az energetikától a távközlésig és a digitális gazdaságig, hogy a határokat felszámolva egy nagy közös térséget teremtsünk.

Soha nem gondoltunk viszont Európára úgy, mint otthonra, menedékre, és ma ennek a következményeit viseljük. Évtizedekig jól működött a dolog. A nyitott határok óriási lehetőségeket hoztak a munkavállalás, a kereskedelem, a külföldi tanulmányok terén. A nagy nyitás következményeit pedig tompította a gazdasági növekedés, és a mindezzel párhuzamosan kialakuló jóléti államok.

A munka ezekben az években alapvetően mindvégig így oszlott meg: Európa feladata volt a nyitás, a nemzeti kormányoké pedig a védelem. Senki nem is várt mást. De a dolgok megváltoztak. A globalizáció nyomás alá helyezte a jóléti államokat, és a válság új szerepbe kényszerítette az Európai Unió intézményeit.

Drámai és drasztikus váltás ment végbe: míg Európa évtizedeken át másról sem szólt, mint a nyitásról, a felszabadításról, a feloldásról, az emancipációról, a szerephez juttatásról, most hirtelen úgy látják, mint aki beavatkozik, ítélkezik, előír, diktál, helyesbít, sőt egyenesen büntet... Az egyesült Európát, a nagy lehetőségek megteremtőjét ma sokan érzik hívatlan betolakodónak, úgy látják, mintha védettségüket és helyüket fenyegetné az az Európa, amely a szabadság és a szabad tér védnöke.

Helyre kell billentenünk a mérleget. Alapvetően fontos, hogy az Unió oltalmazóként is megjelenjen. Sürgősen módosítani kell azt az Unióról alkotott képet, miszerint csak a vállalkozásoknak kedvez, hiszen a munkavállalóknak is, és köztük is nem csak azoknak, akik elköltöznék és máshol vállalnak munkát, hanem azoknak is, akik otthon maradnak, és nem csak a diplomával vagy a nyelvtudással rendelkezőknek, hanem minden állampolgárnak. És az embereket sem csak fogyasztókként szolgálja, akik kedvelik az olcsó termékeket és a nagy választékot, hanem munkavállalókként is, akik riválist láthatnak másokban a munkahelyükre.

Hogyan állítsuk helyre az egyensúlyt? Ha védelemről van szó, az emberek két dolgot várnak az Európai Uniótól.

Egyrészt azt, hogy az Unió lépjen fel az olyan problémáknak a kezelése érdekében, amelyekkel az egyes országok önállóan nem tudnak szembe szállni, mert nem elég nagyok. Az emberek a globális és a határokon átnyúló kérdések tekintetében várják el, hogy Európa védje meg az érdekeiket és óvja meg őket a veszélyektől. Másodszor pedig azt, hogy ahol a tagállami hatóságok a leginkább alkalmasak arra, hogy gondoskodást nyújtsanak, az Unió ne álljon az útba. Más esetekben tehát éppen mérete miatt kell óvatosan eljárnia az Uniónak. Nem szabad megsértenie, éppen ellenkezőleg, tiszteletben kell tartania a védelem és hovatartozás ismerős helyeit – a nemzeti jóléti döntésektől a regionális hagyományokon és identitásokon keresztül egészen a helyi sajtókig.

E tekintetben a polgárok üzenete az Unió felé egyértelmű. *„Az Uniónak kifelé erősebbé, befelé gondoskodóbbá kell válnia.”* Számomra ez az előttünk álló egyik legfőbb kihívás ahhoz, hogy helyreállítsuk a polgárok Unió iránti bizalmát. Meg vagyok róla győződve, hogy az új vezetés nem késlekedik majd, hogy foglalkozzon ezzel a fontos feladattal. Köszönöm. Grazie.
